

Полятикiна Лариса Iванiвна
к.е.н., доцент,
Колдовська Iрина Сергiївна
магiстр

*Сумський Нацiональний
Аграрний Унiверситет*

IСТОРИЧНI ТЕНДЕНЦIЇ ВИНИКНЕННЯ ТА РОЗВИТКУ АУДИТУ IНВЕСТИЦIЙНОЇ ДIЯЛЬНОСТI

Аудиторська дiяльнiсть в Україні регулюється Законом України "Про аудиторську дiяльнiсть" вiд 22.04.1993 р. (в ред. вiд 14.09.2006 р.). Законодавець ототожнює поняття "аудит" i "аудиторська перевiрка", визначаючи аудит як перевiрку даних бухгалтерського облiку i показникiв фiнансової звітностi суб'єкта господарювання з метою висловлення незалежної думки аудитора про їх достовiрнiсть в усiх суттєвих аспектах та вiдповiднiсть вимогам законiв України, положень (стандартiв) бухгалтерського облiку або iнших правил (внутрiшнiх положень суб'єктiв господарювання) згiдно з вимогами користувачiв (ст. 3 Закону України "Про аудиторську дiяльнiсть") [1].

Аудит об'єктiв iнвестування та iнвестицiйний консалтинг проводяться з метою уточнення iнформацiї про юридичних осiб при прийняттi рiшення про здiйснення iнвестицiй - фiнансування розвитку виробничої бази, придбання пiдприємства. Аналогiчна процедура може бути виконана як обгрунтування доцiльностi видачi позикових коштів.

Iнвестицiйна дiяльнiсть пiдприємств багато в чому залежить вiд органiзацiї систем контролю. Дiєвою формою фiнансово-господарського контролю iнвестицiйної дiяльностi є аудит. Основне завдання аудиторського контролю - отримання об'єктивної iнформацiї про фiнансовий стан суб'єкта, який перевiряють, вiдповiдностi його господарської дiяльностi чинному законодавству. В такому контролi зацiкавленi як держава, так i пiдприємцi, вiн дає змогу поєднати їх iнтереси без додаткового навантаження на бюджет. При цьому аудит у жодному разi не пiдмiнює державний фiнансовий контроль.

Закон України «Про аудиторську діяльність» вказано таке визначення, що аудит - перевірка даних бухгалтерського обліку і показників фінансової звітності суб'єкта господарювання з метою висловлення незалежної думки аудитора про її достовірність в усіх суттєвих аспектах та відповідність вимогам законів України, положень (стандартів) бухгалтерського обліку або інших правил (внутрішніх положень суб'єктів господарювання) згідно із вимогами користувачів[1].

Ми пропонуємо розглянути, які визначення аудиту існують в різних країнах. Так Іспанія передбачає Законом про аудит 1988 року і випущені на його основі інструкції 1990 року ввели в дію в Іспанії положення Директиви ЄС № 8 12 і визначили, які компанії повинні піддаватися аудиторським перевіркам, а також сформулювали вимоги до кваліфікації аудиторів і уточнили порядок проведення аудиторських перевірок. Основне призначення аудиту – надати висновок фахівця про те, чи забезпечує бухгалтерська звітність, що надається, «дійсне і неупереджене уявлення» про загальний і фінансовий стан компанії і чи відображає вона дійсний її прибуток та зміну фондів за звітний період відповідно до встановлених норм. [4].

В Нідерландах Закон про бухгалтерський облік і звітність 1970 року вимагає представлення «правдивої і достовірної думки», що відповідає 4-й Директиві ЄС. Для дотримання цього в записці- поясненні до бухгалтерської звітності повинна бути вказана вся додаткова інформація. Рекомендується також дотримуватися міжнародних принципів бухгалтерського обліку: безперервності діяльності, послідовного застосування облікової політики, тимчасової визначеності фактів господарської діяльності, обачності, пріоритету змісту над формою.[5].

Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку визначають, що інвестиційна діяльність - це придбання і продаж довгострокових активів, а також інших інвестицій, які не є еквівалентами грошових коштів. У Законі України «Про інвестиційну діяльність» є таке визначенні інвестицій : інвестиціями є всі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкти

підприємницької та інших видів діяльності, в результаті якої створюється прибуток (доход) або досягається соціальний ефект.

На основі проведеного дослідження понять аудиту, інвестицій та інвестиційної діяльності можна сформулювати визначення аудиту інвестиційної діяльності – це процес збирання повної, правдивої та своєчасної інформації про інвестиційну діяльність підприємства з метою відповідності інвестиційній політиці та стратегії підприємства і надання правдивої інформації.

Метою аудиту інвестицій є виявлення можливих резервів ефективного використання інвестиційних ресурсів, розробка заходів щодо покращення прибутковості інвестиційного проекту.

Завдання аудиту інвестицій включає перевірку статутних документів підприємства щодо прийнятої ним інвестиційної політики; перевірку вартості об'єктів та законності витрат, пов'язаних із капітальними інвестиціями; перевірку правильності первісної оцінки фінансових інвестицій та на дату балансу; перевірку правильності постановки обліку інвестицій на підприємстві; перевірку обґрунтованості відображення інвестицій на синтетичних рахунках бухгалтерського обліку; перевірку відповідності даних відображення інвестицій на синтетичних і аналітичних рахунках.

Джерела перевірки : первинні документи, бланки і реєстри цінних паперів, патенти, ліцензійні договори, свідоцтва, акти техніко-економічної експертизи, технічні паспорти та інша технічна документація, Головна книга, реєстри аналітичного і синтетичного обліку, фінансова звітність.

У процесі аудиту інвестицій також увагу приділяють оцінці аудиторського ризику.

Аудиторський ризик— ризик того, що аудитор висловить невідповідну аудиторську думку в разі, якщо фінансова звітність суттєво викривлена. Аудиторський ризик є функцією ризиків суттєвого викривлення та ризику не виявлення.

На підставі вивчення спеціальної зарубіжної літератури (Р. Додж, Дж. Робертсон), можна подати найбільш загальну методику (модель) розрахунку аудиторського ризику, яка може бути виражена такою формулою:

$$AP = PO \cdot PK \cdot PB,$$

де AP — аудиторський ризик;

PO — ризик системи обліку;

PK — ризик системи внутрішнього контролю;

PB — ризик не виявлення помилок аудитором.

Найважливішим методологічним принципом аудиту є планування. Планування включає розроблення загальної стратегії виконання завдання, плану аудиту для зменшення аудиторського ризику до прийнято низького рівня, а також детального підходу щодо очікуваного характеру, часу та обсягу аудиту.

Планування в аудиті розглядається як планування аудиторської діяльності та планування конкретної аудиторської перевірки. Аудиторська фірма розробляє і складає стратегічні плани аудиторської діяльності, які розраховані на декілька років (стратегічне планування), бізнес-плани на поточний рік (поточне планування) і план та програму конкретної аудиторської перевірки (оперативне планування).

Метою планування аудиту інвестиційної діяльності є досягнення цілей функціонування підприємства (отримання прибутку; розширення ринків збуту; розширення видів діяльності). Результатом планування аудиторської діяльності є плани обсягів та видів послуг на поточний рік; бюджет витрат; плани використання трудових, матеріальних та фінансових ресурсів.

Література :

1. Про аудиторську діяльність: Закон України від 22.04.1993 р. (в ред. від 26.11.2015 р.
2. Про державну контрольно-ревізійну службу в Україні: Закон України від 26.01.1993 р. (зі змінами від 28.12.2007р).
3. Воронова Л. К. Фінансове право України: Підручник. - К.: Прецедент; Моя книга, 2006.-448 с.
4. Галузіна С.М. Международный учет и аудит / С.М. Галузіна, Т. Ф. Пупшис. – СПб, 2006. – 272 с.
5. Стефанюк І. Б. Нідерландська система фінансового контролю та її зв'язок з бюджетним процесом / І. Б. Стефанюк, О. О. Байбакова // 49 Фінансовий контроль. – 2006. – № 2 (31). – С. 46 – 49.